

RIJEČ UREDNICE

Neočekivani splet okolnosti usporio je izlazak devetoga sveska našeg časopisa, ali ga ni u kom slučaju nije zaustavio te, iako s određenim kašnjenjem, s veseljem predstavljamo rezultate novih znanstvenih istraživanja iz različitih područja povijesnih znanosti. Radovi iz ovog sveska obuhvaćaju teme od rimskog doba do vrlo bliske prošlosti.

Svezak započinjemo radom koji se bavi specifičnim rimskim izrazima (*taberna, pergula, maenium*) potvrđenima na samo nekoliko epigrafskih spomenika. Fokus zanimanja je na njihovom značenju i funkcionalnosti u kontekstu liburno-rimskog municipija *Aenona*.

Sljedeći rad također se zadržava na području današnje Dalmacije, ali u kasnijem razdoblju, točnije u 15. i 16. stoljeću. U njemu autor minuciozno analizira građu koja bilježi migracije stanovništva poznatog pod imenima Morlaci, odnosno, Vlasi. Geografski fokus rada je na graničnim zonama zadarskog područja, i to posebice na području Vrane.

Potom slijede tri rada koji se bave temama iz 20. stoljeća. Prvi među njima obrađuje pad američkog borbenog zrakoplova nedaleko od Šibenika 1944. godine. Na temelju vlastitih terenskih istraživanja, proučavanja arhivskih dokumenata i usmenih sjećanja svjedoka, autor precizno lokalizira mjesto pada te rekonstruira događaje koji su mu prethodili, kao i sudbine članova posade neposredno nakon pada.

Neposrednom poraću Drugog svjetskog rata pripada rad u čijem je središtu zanimanja postupanje komunističkih vlasti u Splitu protiv fra Petra Turkalja, gvardijana Samostana sv. Josipa. Arhivski dokumenti, a osobito građa tadašnjih tajnih službi te novinske vijesti, omogućili su autorici da prikaže događanja tih teških godina.

Posljednji znanstveni rad u ovom broju također u velikoj mjeri počiva na podacima iz dokumenata jugoslavenskih tajnih službi. U njemu su autori prikazali postupke koje su te službe poduzimale u vrijeme jednog od najvećih sportskih zbivanja u Splitu toga doba - Mediteranskih igara 1979. godine.

EDITOR'S NOTE

Although unexpected turn of events extended the publishing of the ninth volume of our journal, it did not stop it, and, although somewhat delayed, we are happy to present the results of new scientific research on various historical subjects. Papers from this volume deal with topics spanning from Roman times to quite recent history.

The volume starts with a paper dealing with specific Roman expressions (*taberna, pergula, maenium*) attested on just a few epigraphic monuments. The focus is on their meaning and functionality in the context of Liburno-Roman municipium of *Aenona*.

Next paper also deals with the territory of current-day Dalmatia, but in later period, i.e. in 15th and 16th centuries. In it the author meticulously analyses the sources that record the migrations of population known as Morlachs, i.e. Vlachs. The geographic focus of the paper is on the border areas of Zadar's territory, especially on the Vrana area.

After that there are three papers dealing with 20th century topics. First among them deals with the fall of an American fighter plane not far from Šibenik in 1944. Based on their own field research, analysis of archival documents and oral recollections of witnesses, the author precisely localizes the plane crash location and reconstructs the events that preceded the fall as well as the fates of the crew-members immediately after it.

The paper which places in the centre of interest the actions of communist authorities in Split against Friar Pear Turkalj, the abbot of the Monastery of St. Joseph, deals with the immediate post Second World War period. Archival documents and especially the documents of contemporary secret services and newspapers, enabled the author to depict the events during those difficult years.

The last scientific paper in this volume also greatly relies on the data from the documents of Yugoslavian's secret services. In it the authors present the actions taken by those services during one of the

Svezak završavamo sekcijom s prikazima knjiga: prva prikazana monografija posvećena je područja Kvarnera u ranom rimskom periodu, a druga crkvenoj ekskomunikaciji u Engleskoj 13. stoljeća.

Prof. dr. sc. Anamarija Kurilić
Glavna urednica znanstvenog časopisa
Miscellanea Hadriatica et Mediterranea

greatest sporting events of that period in Split – the Mediterranean games in 1979.

We end the volume with the book-reviews section: the first review is of a book dedicated to the Kvarner bay area in the Roman period, and the second deals with Church excommunication in 13th century England.

Prof Anamarija Kurilić
Editor-in-Chief of the scientific journal
Miscellanea Hadriatica et Mediterranea